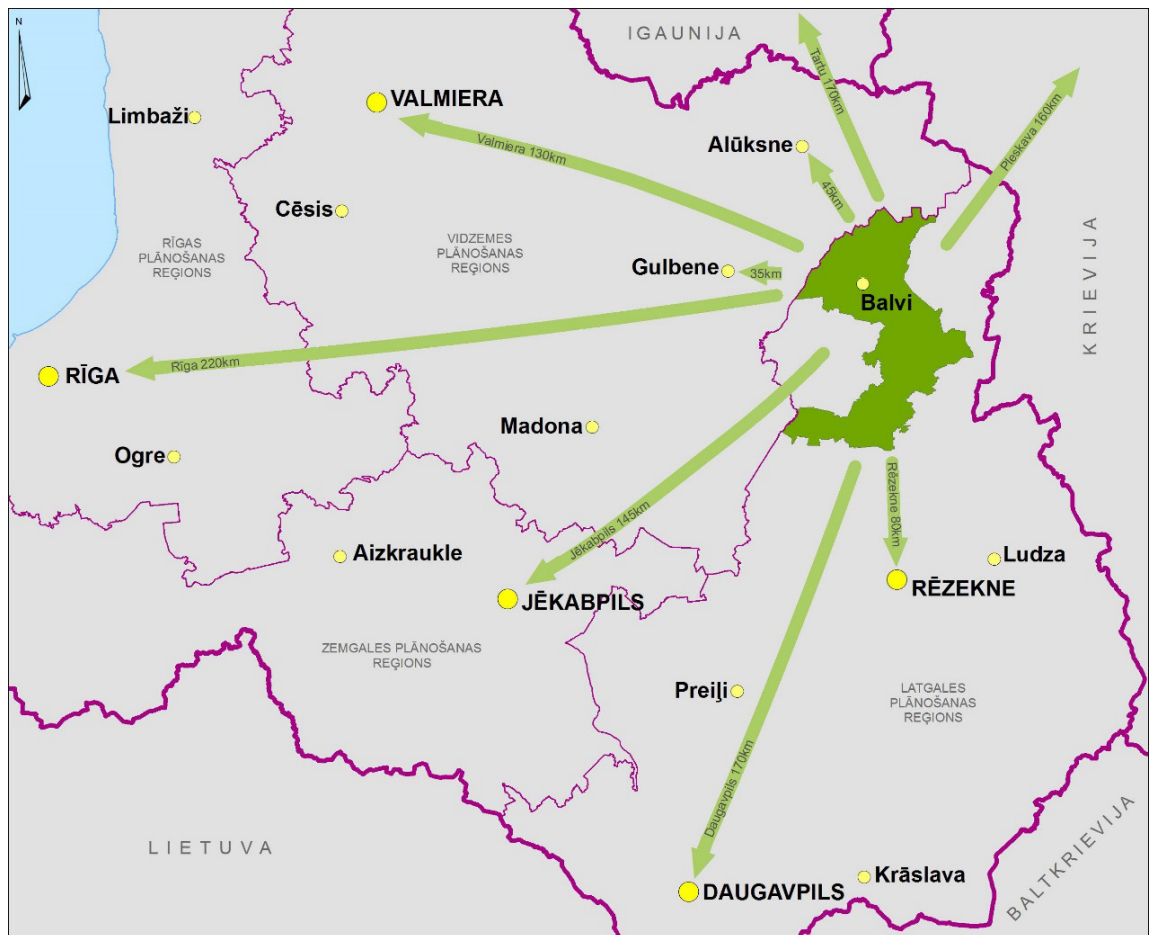

Balvu novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam īstenošanas uzraudzības ziņojums par 2015.gadu.

SATURS

Ievads	2
1. Balvu novada vispārīgs sociāli ekonomiskā stāvokļa raksturojums	3
2. Balvu novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam ieviešanas rezultāti ..	12
3. Balvu novada ilgtspējīgas stratēģijas līdz 2030.gadam īstenošanas rezultāti	29
4. Secinājumi, priekšlikumi	31

Ievads

Balvu novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Balvu novada Domes 11.03.2010. sēdes lēmumu „Par Balvu novada attīstības programmas izstrādes uzsākšanu” (domes sēdes protokols Nr.5, 21.§).

Balvu novada attīstības programma 2011.-2017.gadam apstiprināta Balvu novada Domes sēdē 2011.gada 8.septembrī (domes sēdes protokols Nr.17, 35.§).

Tas ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikta attīstības vīzija, attīstības prioritātes un stratēģiskie mērķi, un to sasniegšanai noteiktas rīcības septiņu gadu periodam.

Novada ilgtermiņa prioritāte ir novada konkurētspējas palielināšana. Novada attīstība ir konsolidēta uz vienu mērķi – palielināt novada konkurētspēju, stimulējot resursu un potenciāla izmantošanu un mazinot infrastruktūras nepilnības. Attīstības programma ir dokuments Balvu novada pašvaldības rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai.

Balvu novada attīstības programma 2011.-2017.gadam sastāv no trīs daļām. Pirmajā daļā ir analizēta novada pašreizējās situācija un veikta SVID analīze. Programmas otrajā daļā noformulēta novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un vidēja un ilgtermiņa prioritātes. Trešajā daļā ietverts rīcības plāns un investīciju plāns. Investīciju programma ir stratēģiskajā daļā izvirzīto prioritāšu, to mērķu, pasākumu un rīcību īstenošanas instruments.

Balvu novada attīstības programmā ir noteiktas 3 attīstības prioritātes:

- Veselīgi domājošs novads (izglītības; kultūras; uzņēmējdarbības un pašvaldības kapacitātes jomas);
- Veselīgs novads (aktīvā atpūta, sports, veselības aprūpe, sociālie pakalpojumi);
- Veselīga vide (apkārtējā vide, infrastruktūra, videi draudzīga saimniekošana).

Pārskata gadā novada pašvaldība aktualizējusi attīstības programmu. Balvu novada Dome 2015.gada 12.februāra sēdē ir pieņēmusi lēmumu, kurā apstiprinātas integrēto teritoriālo investīciju ietvaros īstenojamās prioritārās projektu idejas uzņēmējdarbības atbalstam Eiropas Savienības fondu finansējumam 2014.-2020.gadā. Lēmumā noteiktas arī degradētās teritorijas, kuras revitalizējot sniegs atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai, un pievienots kartogrāfiskais materiāls.

2015.gada nogalē, Balvu novada Domes 2015.gada 17.decembrī apstiprināja Balvu novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam aktualizētos dokumentus: Investīciju programmu 2016.-2017.gadam un Rīcības plānu 2016.-2017.gadam.

Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam kā ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, attīstības prioritātes, telpiskās attīstības perspektīva rakstveidā un grafiskā veidā. Balvu novada nākotnes attīstības vīzija ir "Balvu novads 2030. gadā veido Ziemeļlatgales ekonomiskās attīstības, pakalpojumu un pārrobežu sadarbības centru. Novadā ir veselīga un labvēlīga dzīves vide visu vecumu iedzīvotājiem, tajā dzīvo aktīvi cilvēki, kuri veido savu labklājību, radoši apvienojot dabas kapitāla, pierobežas, kultūras mantojuma un jauno tehnoloģiju sniegtās iespējas". Ilgtermiņa stratēģijā izvirzīti četri stratēģiskie mērķi :

- (1) apturēt iedzīvotāju skaita straujo sarukšanu,
- (2) paaugstināt nodarbinātības iespējas,
- (3) uzlabot pašvaldību, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbību,
- (4) ilgtspējīgi apsaimniekot dabas resursus.

Balvu novada attīstības programma 2011.–2017. gadam un Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam ir sinerģiski dokumenti, jo tos vieno kopīga ilgtermiņa prioritāte.

Balvu novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam īstenošanas uzraudzības ziņojumam par 2015.gadu ir informatīvs un analītisks raksturs, lai informētu sabiedrību par sasniegtajiem rezultātiem un īstenojamiem pasākumiem, identificētu nepieciešamās darbības un precizējumus attīstības programmas Rīcības plānā un Investīciju programmā. Izstrādātā dokumenta uzdevums ir veikt attīstības plānošanas dokumenta ieviešanas novērtējumu.

Dokumenta ietvaros sniegta arī ilgtermiņa plānošanas dokumenta – Balvu novada ilgtermiņa stratēģija 2030.gadam- sasniedzamo rādītāju analīze.

Balvu novada vispārīgs sociāli ekonomiskā stāvokļa raksturojums

Balvu novads ir Latvijas administratīvā teritorija, kas atrodas Austrumlatvijas zemienes ziemeļaustrumu daļā, Ziemeļlatgalē, 220 km no Rīgas, 80 km no Rēzeknes, 150 km no Pleskavas (Krievija) un 200 km no Tartu (Igaunija). Novada platība 1045,21 km².

Balvu novads izveidots 2009.gadā pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas rezultātā. Balvu novada administratīvajā teritorijā ietilpst Balvu pilsēta un 10 pagasti –

Balvu, Bērzkalnes, Bērzpils, Briežuciema, Krišjāņu, Kubulu, Lazdulejas, Tilžas, Vectilžas un Vīksnas.

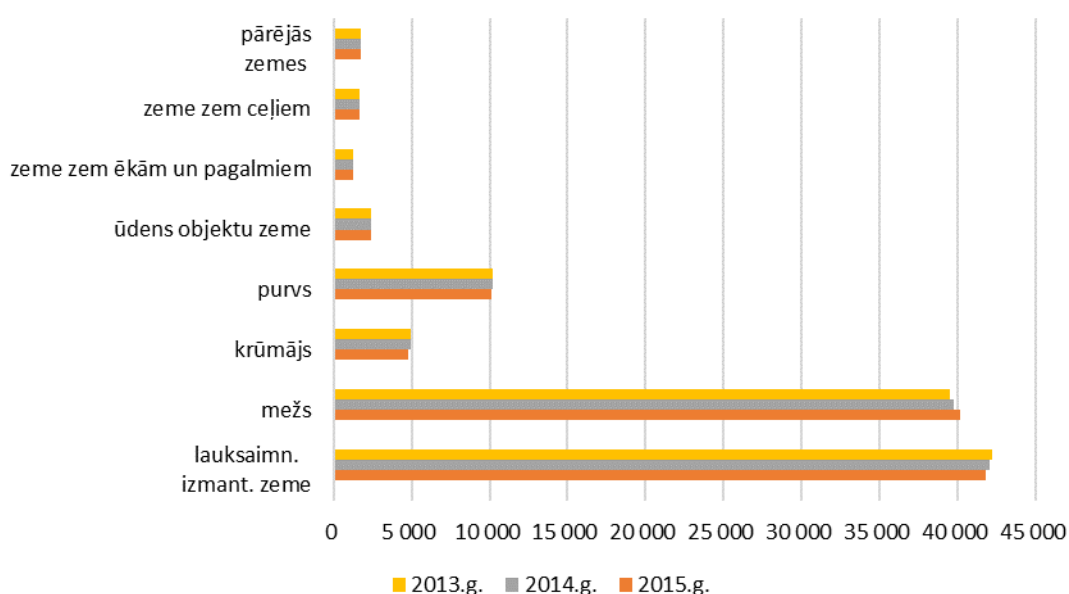
Laī gan novada Balvu pilsētas teritorijas platība ir 5,1 km² jeb 0.5% no novada kopējās teritorijas, taču novada administratīvajā centrā dzīvo vairāk kā puse no novadu iedzīvotāju skaita – 2015.gada beigās- 7109 iedzīvotājs.

Zemes sadalījumā pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām Balvu novadā ar vislielāko īpatsvaru joprojām ir nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa “Lauksaimniecības zeme”. Tā 2015.gadā aizņem 71.8% no reģistrētajām platībām.

Otras lielākās nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas “Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu” īpatsvars ir 25%.

2015.gadā no novada zemes kopplatības meži aizņem 38,6%, lauksaimniecībā izmantojamā zeme 40,2 %, purvi 9.8%, krūmāji 4.6%. Savukārt zeme zem ūdeņiem un zivju dīķiem 2.4% no kopējās novada teritorijas. Salīdzinot rādītājus laika posmā no 2013. līdz 2015.gadam, pieaugušas mežu zemes platības un samazinājusies lauksaimniecībā izmantojamās zemes un purvu platības (skat.attēlu *Zemes sadalījums pa lietošanas veidiem 2013. - 2015.gadā Balvu novadā, ha.* Avots: LAD datu bāze).

Zemes sadalījums pa lietošanas veidiem 2013.-2015.gadā Balvu novadā, ha

Balvu novadā ir vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, Natura 2000 (vienots Eiropas Savienības (ES) nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkls) – 4 dabas liegumi: Lubāna mitrājs, Orlovas (Ērgļu) purvs, Stompaku purvi, Sitas un Pededzes paliene.

Novada administratīvais centrs Balvu pilsēta ir reģiona nozīmes centrs un iekļaujas Latgales reģiona austrumu pilsētu tīklā, ko sasaista „Austrumu stīga” – perspektīvs nacionālas nozīmes transporta koridors, kas stiprina pilsētas lomu saskaņā ar tās potenciālu un īpatnībām un uzlabo sociāli ekonomisko situāciju austrumu pierobežā. Transporta koridors sākas no Balvu novada robežas ar Alūksnes novadu starp Liepnu un Kupravu un ir turpinājums Vidzemes ceļu projektam “Ziemeļu stīga”, šķērso Latgali ziemeļu – dienvidu virzienā līdz Krāslavas un Daugavpils novada robežai, savienojoties ar projekta “Dienvidu stīga” ceļiem.

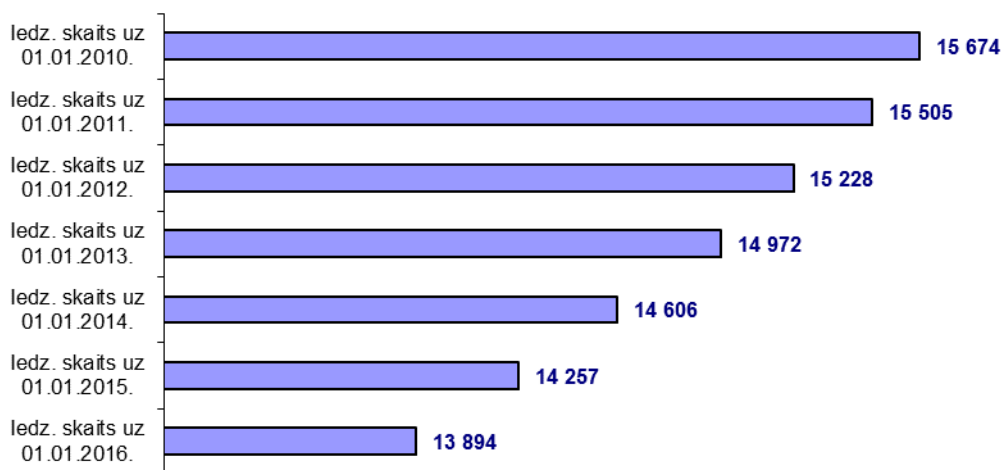
Balvu novads robežojas ar Gulbenes, Rugāju, Baltinavas, Viļakas, Kārsavas, Lubānas, Rēzeknes, Madonas un Alūksnes novadiem, ar kuriem to saista dažādas sociāli ekonomiskās saites.

Nozīmīgākie novada teritoriju šķērsojošie valsts ceļi ir P35 Gulbene-Balvi-Viļaka-Krievijas robeža (Vientuļi), P47 Balvi-Kapūne un P 36 Rēzekne-Gulbene, P45 Viļaka-Kārsava.

Balvu pilsēta ir lielākais saimnieciskais centrs Latgales reģiona ziemeļu daļā.

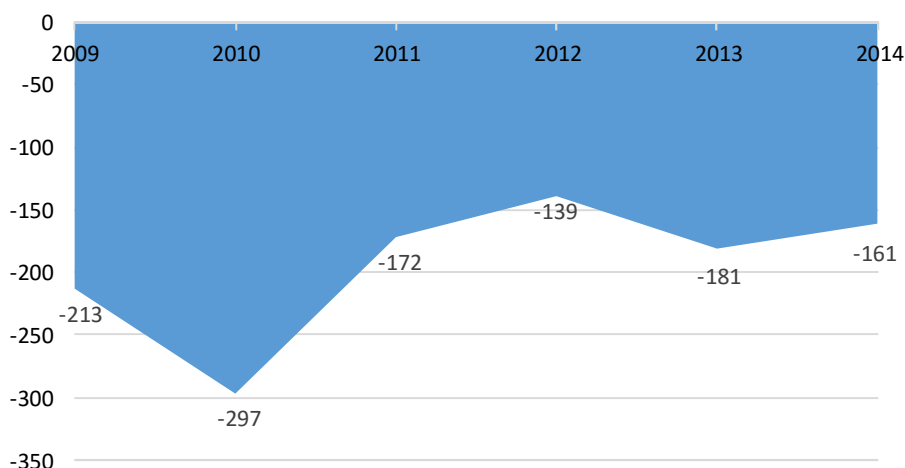
Uz 2016.gada sākumu Balvu novadā pastāvīgi dzīvoja 13894 iedzīvotāji. Laika posmā, no novada kā administratīvās teritorijas izveidošanas, iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 11.4% jeb 1780 personām (skat.attēlu *Iedzīvotāju skaita dinamika Balvu novadā 2010.g.-2015.g.* Avots: PMLP datu bāzes).

Iedzīvotāju skaita dinamika Balvu novadā 2010.g.-2015.g.

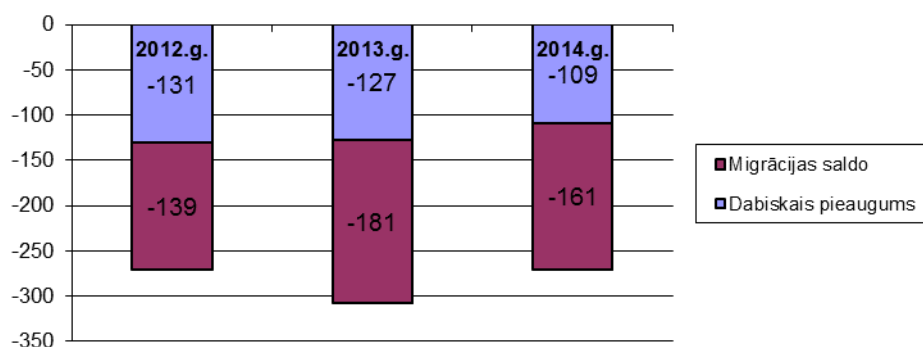
Novada iedzīvotāju skaita samazināšanos būtiski ietekmē izbraukušo cilvēku skaits, ilgtermiņa migrācijas rādītāji konsekventi ir negatīvi. Izbraukušo ir vairāk kā iebraukušo novadā (skat. diagrammu *Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo Balvu novadā*. Avots: CSP statistikas datu bāzes). Pēdējo reizi pozitīvs rādītājs bijis 1996.gadā, kad iebraukušo skaits pārsniedza prombraucēju skaitu.

Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo Balvu novadā

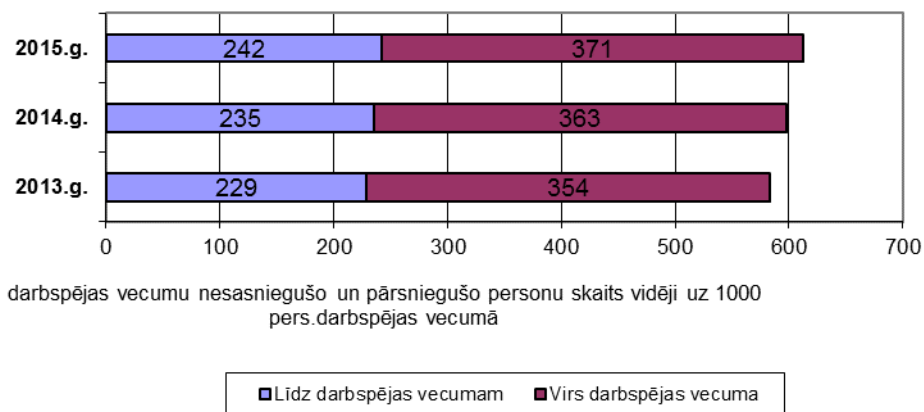
Kopējā demogrāfiskā situācija novadā ir nelabvēlīga. Lai gan pieaudzis dzimušo bērnu skaits novadā, tomēr mirstība ir augstāka un arī 2014.gadā dabiskais pieaugums ir negatīvs. Mīrušo Balvu novada iedzīvotāju skaits ir vairāk 2 reizes augstāks nekā dzimušo skaits. Šī attiecība saglabājas ilglaicīgi. Gan iedzīvotāju dabiskais pieaugums, gan migrācijas saldo ir negatīvi. Pieaug no novada izbraukušo personu īpatsvars iedzīvotāju skaita izmaiņu negatīvajā bilancē (Avots: CSP statistikas datu bāzes).

Iedzīvotāju skaita izmaiņas un tās ietekmējošie faktori Balvu novadā

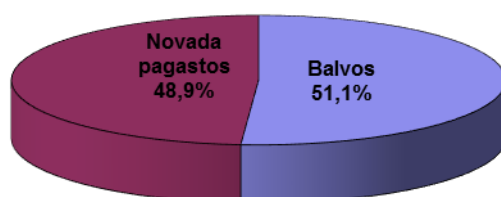
Augusi demogrāfiskā slodze uz iedzīvotājiem darbības vecumā. Rādītājs atspoguļo apgādājamo iedzīvotāju skaitu attiecībā pret darbības vecuma iedzīvotāju skaitu, rēķinot uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem. 2015.gadā uz katriem 1000 iedzīvotājiem darbības vecumā novadā ir 613 apgādājамie, 2014.gadā – 598 apgādājамie. Slodzes struktūrā 60.5% ir darbības vecumu pārsniegušie un 39.5% bērni līdz darbības vecumam (skat.attēlu *Demogrāfiskās slodzes līmenis Balvu novadā, gada sāk.* Avots: CSP statistikas datu bāzes).

Demogrāfiskās slodzes līmenis Balvu novadā, gada sāk.

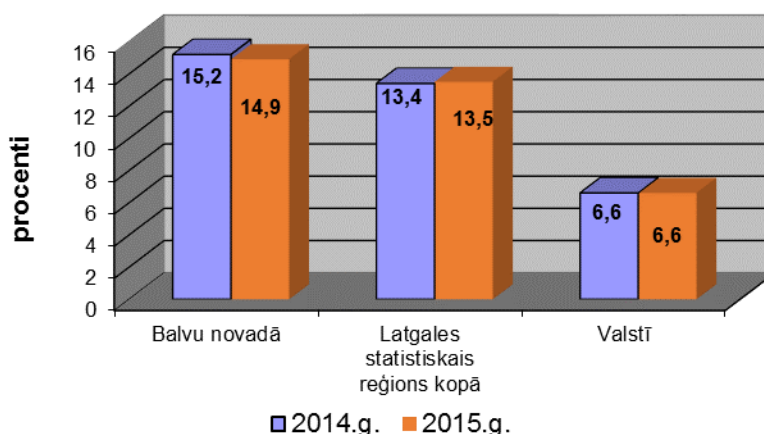
2015.gada nogalē novada administratīvajā centrā – Balvu pilsētā dzīvo 7109 iedzīvotāji vai 51,1% no novada iedzīvotājiem, novada teritoriālajās vienībās, pagastos dzīvo 6785 personas vai 48,9% no novada iedzīvotājiem.

Novada iedzīvotāju dzīvesvieta pa teritoriālajām vienībām 2015.g.b., (%)

Bezdarbs Balvu novadā samazinās, tomēr tā līmenis joprojām ir augsts. Latgales statistikas reģiona teritorijā bezdarbs pēdējā gada laikā ir pieaudzis par 0,1%, bet Balvu novadā samazinājies par 0,3%. Kopējais bezdarbnieku skaits novadā 2015.gada beigās ir 1218 cilvēki. Valstī kopumā reģistrētā bezdarba līmenis salīdzinot ar iepriekšējo gadu nav mainījies un ir 2.3 reizes zemāks kā Balvu novadā (skat.attēlu par bezdarba līmeni. Avots: NVA bezdarba statistikas rādītāji).

Bezdarba līmenis 2014.gada 31.decembrī un
2015.gada 31.decembrī, (%)

Lursoft pētījuma rezultāti rāda, ka 2015. gada sākumā Balvu novadā kopumā reģistrēts 861 uzņēmums, no kuriem pēdējo piecu gadu laikā reģistrēti 166. Uz 1 novada iedzīvotāju ir 0.06 uzņēmumi, ja salīdzina šo rādītāju ar Lursoft informāciju par uzņēmumu skaitu lielākajās Latvijas pilsētās, tad tas līdzvērtīgs Rēzeknes un Jēkabpils rādījumiem. Diemžēl uzņēmumu lielums, apgrozījums nav nesalīdzināmi mazāks.

Pēdējo gadu laikā ievērojami sarucis jaunreģistrēto uzņēmumu skaits – ja 2012. gadā kopumā reģistrēti 55 uzņēmumi, tad 2015. gadā tie bija tikai 24. Palielinājies likvidēto uzņēmumu skaits. Reģistrēto uzņēmumu skaita samazinājumu un likvidēto uzņēmumu skaita palielinājumu var skaidrot ar Valsts ieņēmumu dienesta pasākumiem uzņēmējdarbības vides sakārtošanai, t.sk. darbību neaktīvo uzņēmumu saimnieciskās darbības apturēšanai vai izslēgšanu no Uzņēmumu reģistra.

Vairāk nekā 40% Balvu novadā reģistrēto uzņēmumu ir zemnieku saimniecības, līdz ar to lauksaimniecība veido nozīmīgu uzņēmējdarbības daļu Balvu novadā (Avots: Lursoft pētījuma dati).

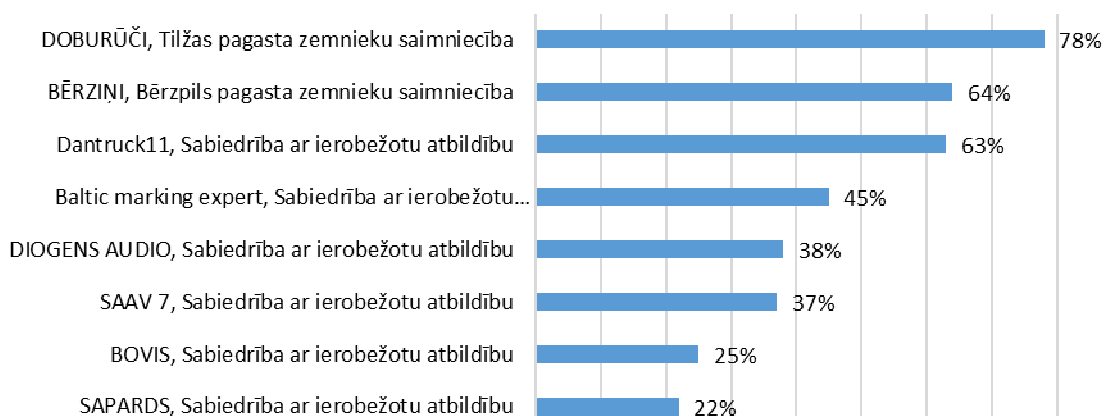
Uzņēmumu skaits pēc nozares uzņēmumu kopējā apgrozījuma norāda uz lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru dominanti, kas novada saimnieciskajā dzīvē dod lielāko ieguldījumu. Novada kopprodukta pieaugumā būtiska nozīme ir arī uzņēmumiem, kuri darbojas kravu pārvadājumu un mazumtirdzniecības jomās (skat. grafisko attēlu *Nozares uzņēmumu skaits Balvu novadā sakārtojumā pēc nozares uzņēmumu kopējā apgrozījuma 2015.gadā*. Avots: Lursoft datu bāze.)

**Nozares uzņēmumu skaits Balvu novadā sakārtojumā pēc nozares
uzņēmumu kopējā apgrozījuma 2015.gadā.**

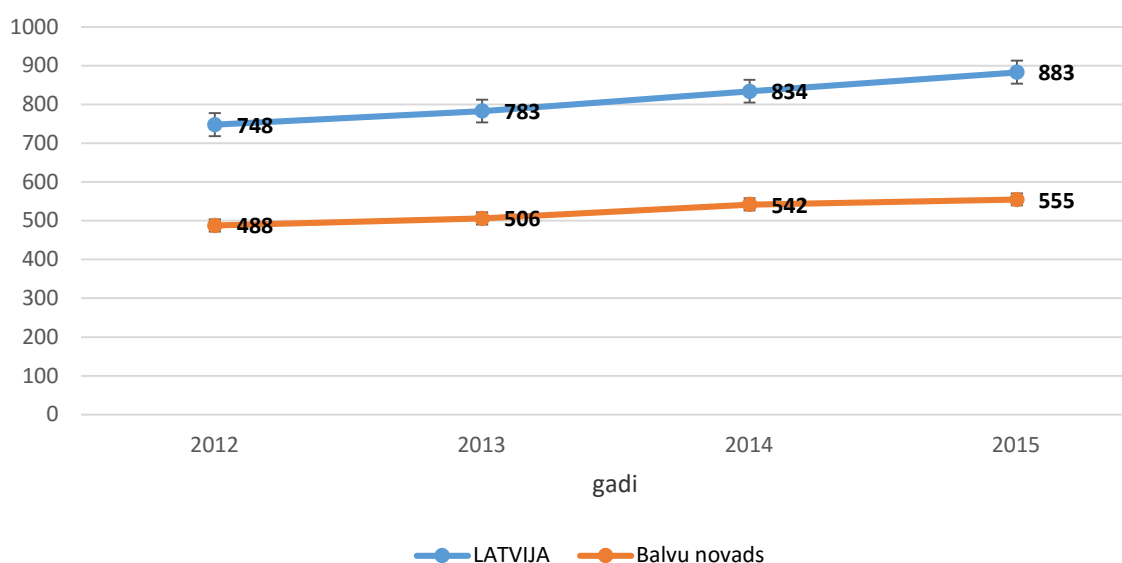
No Balvu novada uzņēmumiem, kas visstraujāk kāpinājuši apgrozījumu, jāmin Tilžas pagasta zemnieku saimniecība “Doburūči”, Bērzpils pagasta zemnieku saimniecība “Bērziņi”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Dantruck11”. Tie ir uzņēmumi, kas darbojas lauksaimniecības, kā arī ceļu un maģistrāļu būvniecības jomā (sīkāk skat. grafisko attēlu Uzņēmumi Balvu novadā ar vislielāko apgrozījuma pieaugumu 2015.gadā. Avots: Lursoft statistika).

Uzņēmumi Balvu novadā ar vislielāko gada apgrozījuma pieaugumu 2015 gadā (salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu).

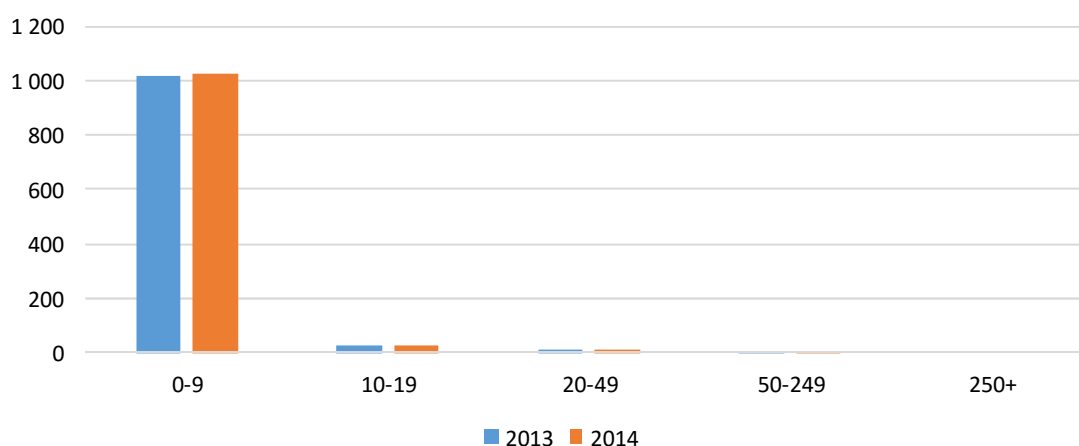
Strādājošo darba samaksa gan novadā, gan valstī konsekventi pieaug gadu no gada. Nodarbināto iedzīvotāju (strādājošie bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50) darba alga novadā palielinājusies un strādājošo vidējā darba samaksa mēnesī 2015.gada sākumā ir 555 *euro* un tā pieaugusi par 2.4% salīdzinot ar 2014.gadu. Vidējā darba samaksa valstī sasniesusi 883 *euro* un pieaugums pret iepriekšējo gadu ir 5.9% (skat. grafisko attēlu *Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa (bruto) Latvijā un Balvu novadā*). Avots: CSP datu bāze). Novada un galvaspilsētas strādājošo darba samaksa atšķiras 1.6 reizes un diemžēl atalgojuma starpība pieaugusi.

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa (bruto) Latvijā un Balvu novadā (euro).

Vidējais strādājošo skaits Balvu novada uzņēmumos pēdējo trīs gadu laikā palicis nemainīgs, t.i., vidēji divi darbinieki uzņēmumā (Avots: Lursoft pētījuma dati). Uzņēmējdarbības nozarēs novadā izteikti dominē mazie uzņēmumi ar nodarbināto skaitu uzņēmumu grupā līdz 9 cilvēkiem. Uzņēmumu struktūrā nav būtisku izmaiņu salīdzinot ar 2014.gadu ne pēc to skaita, ne nodarbināto ziņā (skat. grafisko attēlu *Ekonomiski aktīvi uzņēmumi Balvu novadā sadalījumā pa uzņēmumu lieluma grupām pēc nodarbināto skaita un galvenajiem darbības veidiem*. Avots: CSP statistikas datubāzes). Mazo uzņēmumu īpatsvars ir 96.2% no kopējā uzņēmumu skaita, un salīdzinot ar 2014.gadu tas ir pieaudzis nebūtiski.

EKONOMOMISKI AKTĪVI UZŅĒMUMI BALVU NOVADĀ SADALĪJUMĀ PA UZŅĒMUMU LIELUMA GRUPĀM PĒC NODARBINĀTO SKAITA UN GALVENAJIEM DARBĪBAS VEIDIEM (NACE2. red.)

2015.gadā novada teritorijā ārvalstu tiešo investīciju ieguldījumi ir samazinājušies par 4.9% salīdzinot ar 2014.gadu. Ieguldījumu kopsumma ir 1.474 milj. EUR

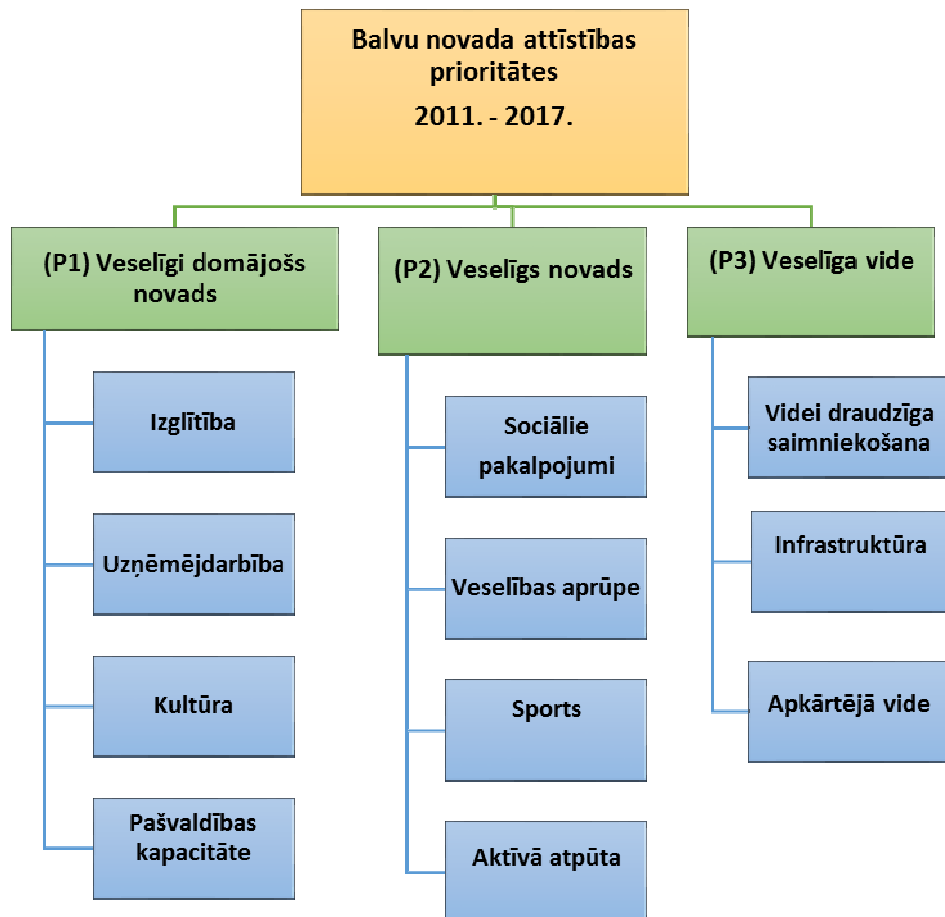
Novada kā apdzīvotas vietas pievilcību un iedzīvotāju dzīves kvalitāti nosaka gan uzņēmējdarbības vide, gan kultūras infrastruktūra, gan kvalitatīvas izglītības iespējas, gan veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamība.

Tālāk informatīvā ziņojumā izskatītas novada attīstības programmas prioritātes, analizētas rīcības mērķu sasniegšanai un sasniegtie rezultāti, teksta un grafisko attēlu veidā sniegta apkopojošā informācija par novada iedzīvotāju aptaujas rezultātiem.

Pielikumā veikts Balvu novada attīstības programmas 2011. – 2017.gadam Investīciju programmas aktivitāšu apskats.

Balvu novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam ieviešanas rezultāti

Attīstības programmā, kas ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, noteikts novada galvenais ilgtermiņa mērķis – **novada konkurētspējas palielināšana**. Tā īstenošanai noteiktas darbības prioritātes un rīcības (skat. grafisko attēlu *Balvu novada attīstības prioritātes 2011.-2017.*).

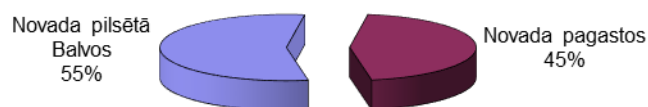
Pašvaldībai veicot rīcības noteiktajās vidēja termiņa prioritātēs jāsekmē izglītotu un aktīvu jauniešu, kas iesaistās uzņēmējdarbībā un kopā ar esošajiem novada uzņēmējiem rada darba vietas novada iedzīvotājiem, piesaisti novadam.

Novada iedzīvotāju viedokļu, priekšlikumu un iebildumu izzināšanai par pašvaldības darbu, arī dzīves telpas kvalitātes izpētei, Balvu novada attīstības programmas īstenošanas novērtēšanai, veikta aptauja.

Laika posmā no 2016.gada februāra līdz aprīlim, deviņu nedēļu garumā, noritēja iedzīvotāju aptauja par pašvaldības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti novadā. Iegūtā informācija apkopota un analizēta uzraudzības ziņojumā.

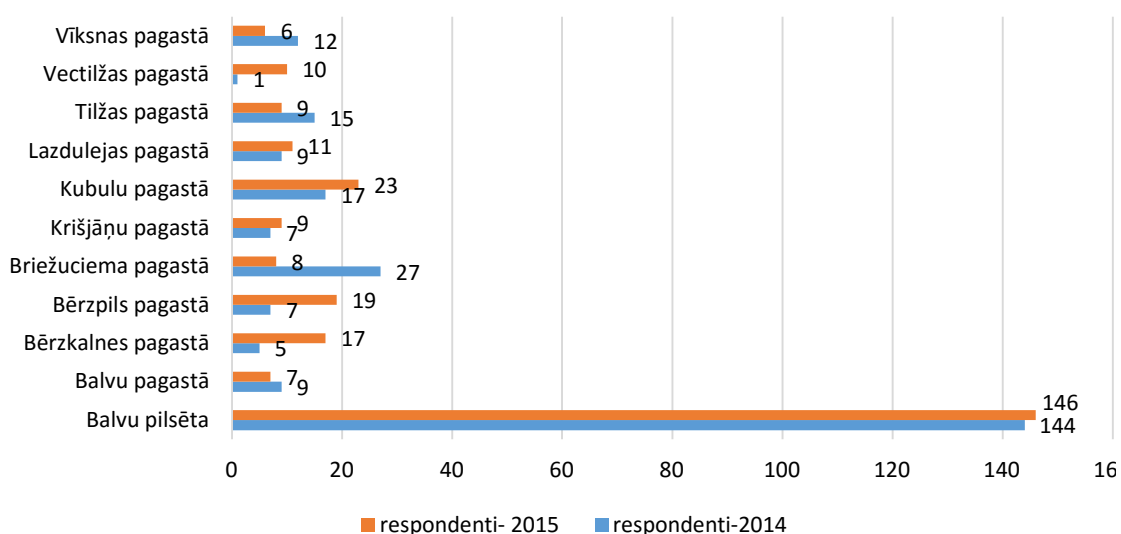
Anketēšana notikusi visās administratīvajās vienībās, aptaujā piedalījās 265 respondenti.

Respondentu struktūra pēc dzīvesvietas novada teritoriālajās vienībās

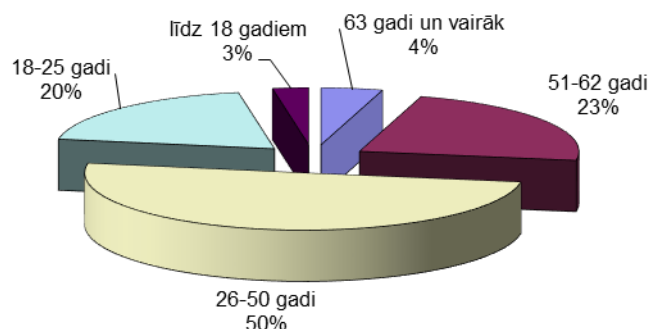
Aptaujas laikā visvairāk respondentu atbildes saņemtas no novada administratīvā centra - Balvu pilsētas iedzīvotājiem (55% no kopējā aptaujas dalībnieku skaita), bet vismazākais respondentu aptvērums bijis Vīksnas pagastā. Aktīvi snieguši savus vērtējumus par dzīves kvalitāti novadā Kubulu, Bērzkalnes un Bērzpils pagastu iedzīvotāji. 2015.gadā respondentu kopskaits par vairāk kā 3% pārsniedza 2014.gada dalībnieku skaitu (sīkāk skat.grafisko attēlu *Aptaujā piedalījušos skaits un dzīvesvieta*).

Aptaujās piedalījušos skaits un dzīvesvieta

Respondentu vecuma struktūrā lielākais īpatsvars ir dalībnieki vecumā no 26 līdz 50 gadiem - 50%, bet vismazāk – vecumā līdz 18 gadiem – 3% no anketu aizpildījušiem. 97% no respondentiem ir vecumā 18 līdz 62 gadiem, tie ir iedzīvotāji darbspējīgā vecumā (skat grafisko attēlu *Respondentu vecuma struktūra*).

Respondentu vecuma struktūra

Novada kā apdzīvotas vietas pievilcību un iedzīvotāju dzīves kvalitāti nosaka gan uzņēmējdarbības vide, gan kultūras infrastruktūra, gan kvalitatīvas izglītības un pilnvērtīgas atpūtas iespējas, gan veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamība. Anketas jautājumos ietvertas iepriekš nosauktās tēmas, kā arī iekļauta cita, pašvaldības darbam nepieciešama, informācija. Atbilstoši prioritātēm un darbības jomām apkopots un atspoguļots iedzīvotāju vērtējums.

Prioritātes mērķu vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un rīcību rezultatīvie rādītāji Balvu novadā

Attīstības plānošanas dokumentā noteikti sasniedzamie rezultāti, kas raksturo mērķu īstenošanas pakāpi un attīstības tendences. To izvērtējums ļaus efektīvāk veikt secinājumus un analizēt attīstības programmas un tās prioritāšu īstenošanu.

1. Prioritāte -Veselīgi domājošs novads

Prioritātē noteikti šādi mērķi: izglītības pieejamības un kvalitātes uzlabošana, sakārtota uzņēmējdarbības vide radošas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai, nodrošināti kvalitatīvi kultūras pakalpojumi, administratīvo funkciju efektivitātes nodrošināšana.

Prioritātes mērķu vidējā termiņa sasniedzamie rezultāti un rīcību rezultātīvie rādītāji:

Prioritāte, mērķis	Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rīcību īstenošanas rezultātīvie rādītāji					Datu ieguves avoti
		2012.g. un attīstības tendence	2013.g. un attīstības tendence	2014.g. un attīstības tendence	2015.g. un attīstības tendence	2017.g. un attīstības tendence	
(Pr.1.) VESELĪGI DOMĀJOŠS NOVADS							
Prioritātes mērķis ir attīstīt radošus, inovatīvus, ekonomiski aktīvus cilvēkus, kuri veido uzņēmumus, darba vietas, aktīvu kultūras dzīvi, piesaista tūristus	Bezdarba rādītājs turpina samazināties (2011. gada sākumā 18,7 %). Zem 10 %, NVA	17.1%, 2012.gada beigās ↓	16.6%, 31.12.2013. ↓	15.2%, 31.12.2014. ↓	14.9% 31.12.2015. ↓	Zem 10 % ↓	NVA
	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pieauguma tendence ir stabila (IIN ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju novada budžetā ir vieni no lielākajiem Latgales reģionā, LVL 155 (EUR221) uz vienu iedzīvotāju 2009. gadā)	LVL 201 (EUR 286) uz vienu iedzīvotāju 2012.gadā ↑	LVL 219 (EUR 312) uz vienu iedzīvotāju 2013.gadā ↑	EUR 337 uz vienu iedzīvotāju 2014.gadā ↑	EUR 356 uz vienu iedzīvotāju 2015.gadā ↑	Vairāk kā 15 % pieaugums ↑	Novada dome,
	Mazo uzņēmumu skaita pieaugums (2010.gadā novadā darbojās 813 uzņēmumi, no tiem 297 Balvu pilsētā, 20 kokapstrādē)	871 uzņēmumi ↑	916 uzņēmumi, t.sk. 362 Balvu pilsētā ↑	909 uzņēmumi, t.sk. 362 Balvu pilsētā ↓	880 uzņēmumi ↓	860 uzņēmumi, 25 kokapstrādē ↑	Lursoft
	Pieaugošs tūristu skaits Balvu novadā (2010. gadā 22 tūkst. cilvēku) 30 tūkst. cilvēku.	27 tūkst. cilvēku. ↑	27 tūkst. cilvēku. ⇒	22 tūkst. cilvēku. ↓	22.7 tūkst. cilvēku. ↑	30 tūkst. cilvēku. ↑	TIC

Apzīmējumu skaidrojums:

Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu

Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu

Nav notikušas izmaiņas

Pieaugums ar negatīvu vērtējumu

Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

Izskatot 2015.gadā 1.prioritātes īstenošanas raksturojošos rādītājus, secināts, ka no četriem rādītājiem viens – mazo uzņēmumu skaits- ir samazinājies, ar negatīvu vērtējumu. Uzņēmumu skaits samazinājies par 7, negatīvās izmaiņas skaidrojamas ne tik daudz ar tautsaimniecības situācijas pasliktināšanos, kā ar uzņēmējdarbības vides sakārtošanu, piemēram, Valsts ieņēmumu dienesta mērķtiecīgu darbību, izslēdzot no reģistriem uzņēmumus, kuri jau ilgstoši neveic saimniecisko darbību (Lursoft pētījums). Vidējā termiņā sasniedzamais rezultāts izpildīts.

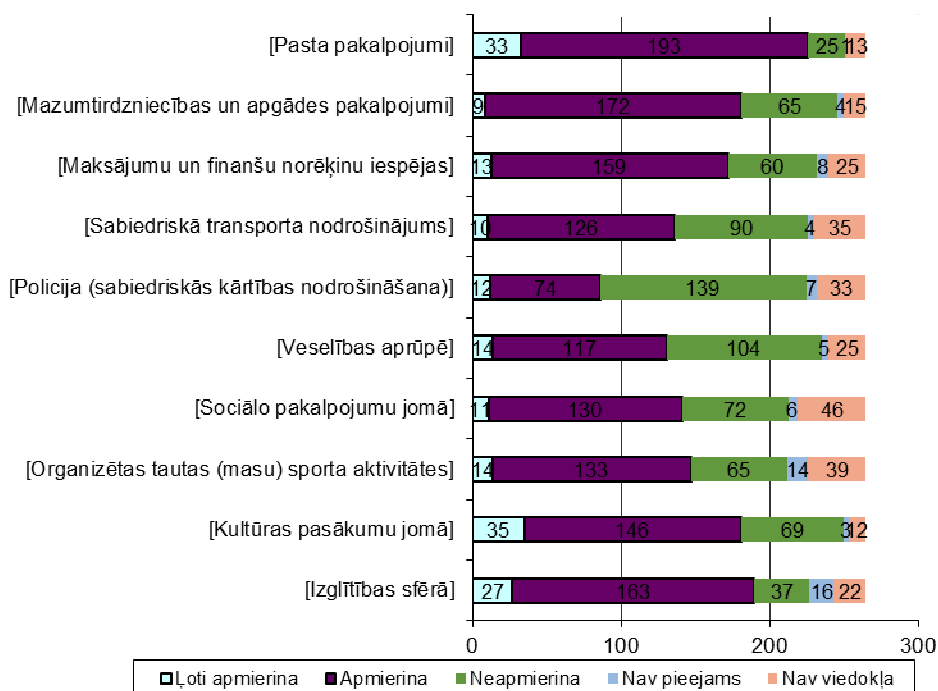
Tūristu skaits 2015.gadā nav atjaunojies tik strauji, kā apmeklētāju kritums 2014.gadā pēc Balvu novada muzeja daļējas slēgšanas ekspozīciju rekonstrukcijai un Dundenieku keramikas darbnīcas, kas neuzņēma interesentus, jo arī veica rekonstrukcijas darbus. Jāatzīmē, ka rādītāju ietekmē uzskaites metodoloģija, jo tūristu skaits noteikts pēc pakalpojumu sniedzēju informācijas, bet ne visi to ir veikuši.

Arī pagājušās vasaras laika apstākļi nebija īpaši labvēlīgi brīvdabas pasākumiem un tūristu skaita pieaugumam.

Rādītāju izmaiņas ir ar pozitīvu dinamiku, taču ir jautājums par vidēja termiņa rezultātu sasniegšanu 2017.gadā: bezdarba mazināšanā, tūristu skaita pieaugumā, mazo uzņēmumu pieaugumā, pie sarūkoša iedzīvotāju skaita.

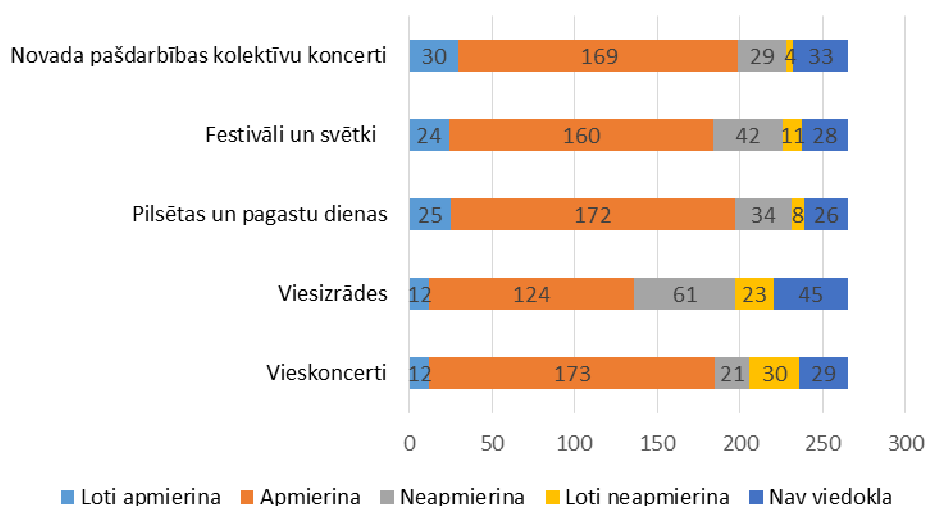
Iedzīvotāju viedokļu izzināšanai, jautājumā par izglītības un kultūras, saimniecisko pakalpojumu un finanšu norēķinu pieejamību, ir saņemtas šādas atbildes(skat. attēlu 4.Vai Jūs apmierina šo pakalpojumu PIEEJAMĪBA dzīvesvietā?). Vispozitīvāk tiek vērtēti pasta pakalpojumu (85.3%), izglītības sfēras (71.7%), kultūras pasākumu (68.3%) un mazumtirdzniecības un apgādes pakalpojumu (68.3%) pieejamība. Vairāk neapmierinošu atbilžu par pakalpojumu pieejamību sniegts policijai (sabiedriskās kārtības nodrošināšana) -55%, veselības aprūpei – 41.1%, sabiedriskā transporta nodrošinājumam 35.5%.

4.Vai Jūs apmierina šo pakalpojumu PIEEJAMĪBA dzīvesvietā?

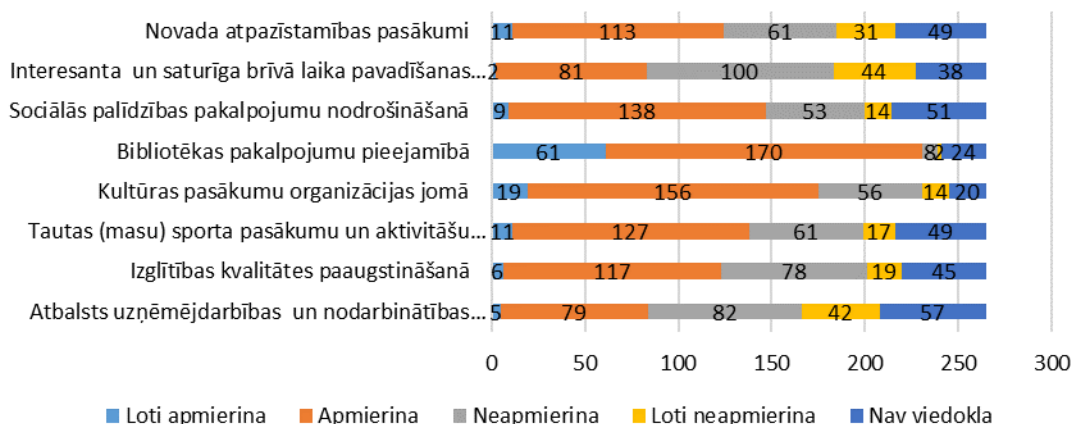
Respondenti snieguši atbildes par kultūras pasākumu intensitāti, vai tā ir apmierinoša. Ja 2014.gada aptaujā respondenti vēlējās paplašināt vieskoncertu, viesizrāžu, kā arī festivālu un svētku organizēšanu, tad 2015.gadā iedzīvotāju atbildes joprojām liecina par nepieciešamību palielināt viesizrāžu skaitu. (skat. grafisko attēlu 5. *Kādu kultūras pasākumu norises jāpaplašina novadā?*).

5. Vai Jūs apmierina šādu kultūras pasākumu biežums?

Aptaujas dalībnieki novērtējuši pakalpojumu kvalitāti, un vispozītīvākās atsauksmes ir saņemtas par bibliotēku sniegtajiem pakalpojumiem (87.2% respondentu apmierināti ar pakalpojumu kvalitāti) un kultūras pasākumiem (66%). Vairums respondentu nav apmierināti ar pašvaldības atbalsta pakalpojumiem uzņēmējdarbības un nodarbinātības veicināšanai (46.8% no aptaujas dalībniekiem), kā arī interesanta un saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem (54.3% respondentu) (skat. grafisko attēlu 7. *Vai Jūs apmierina pašvaldības darbības kvalitāte atbalsta un pakalpojumu nodrošināšanā?*).

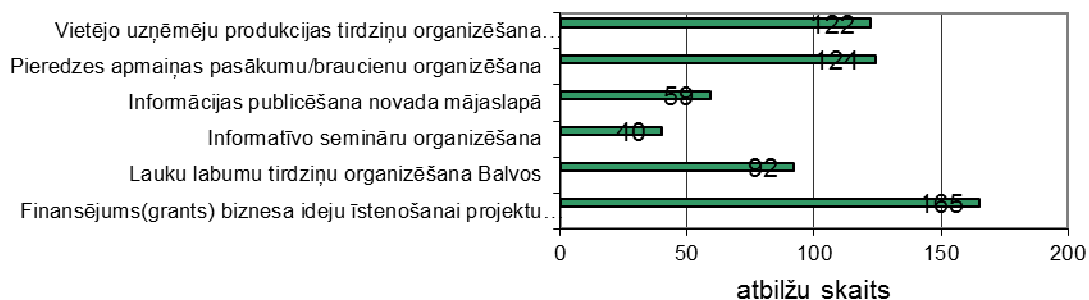
7. Vai Jūs apmierina pašvaldības darba kvalitāte atbalsta un pakalpojumu nodrošināšanā, t.sk. izglītības, kultūras, sporta un sociālo pakalpojumu jomā?

Jāatzīmē, ka arī 2014.gada aptaujā saņemtas kritiskas piezīmes par jauniešu interesanta un saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējām.

Respondentiem atbildot uz jautājumu par nepieciešamākajiem atbalsta pasākumiem uzņēmējdarbības veicināšanai kā nozīmīgāko atzīmējuši finansējumu(grantu) biznesa ideju īstenošanai projektu konkursu ietvaros (27.4% no atbilžu skaita), pieredzes apmaiņas pasākumu/braucienu organizēšana citos novados un ārzemēs (20.6% no atbilžu kopskaita) un vietējo uzņēmēju produkcijas tirdziņu organizēšana (20.3%) (sīkāk skat. grafisko attēlu Nr.10 *Kādi atbalsta pasākumi uzņēmējdarbības veicināšanai ir visnepieciešamākie?*). Iedzīvotāji ir ieinteresēti pašvaldības aktīvākam atbalstam uzņēmējdarbības veicināšanai novadā.

10. Kādi atbalsta pasākumi uzņēmējdarbības veicināšanai ir visnepieciešamākie?

Prioritātes 1 - **VESELĪGI DOMĀJOŠS NOVADS** – mērķu: attīstīt radošus, inovatīvus, ekonomiski aktīvus cilvēkus, kuri veido uzņēmumus, darba vietas, aktīvu kultūras dzīvi, piesaista tūristus, īstenošanas aktivitātes:

Īstenoti projekti

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Tilžas internātpamatskolā.
Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Balvu Valsts ģimnāzijas internātā
Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas internāta renovācija
Publisko interneta pieejas punktu attīstība Balvu novadā
Bērzu kapu kapličas konservācijas projekta aktualizācija
Vokālās studijas izveide Balvu Bērnu un jauniešu centrā
Inovatīvu pakalpojumu attīstīšana jauniešu un bērnu brīvā laika kvalitātes uzlabošanai Balvu Centrālajā bibliotēkā
E.K.O. (efektīva koku organizācija)
Katram amatam savs pamats
Inovāciju pilnveide- Eiropas izglītības tīklam
Starptautiskā mobilitāte- mūsdienīgs ceļš uz profesionālo pilnveidi
Learning without limits.
16.kamermūzikas festivāls Balvos (KKF)
Starptautiskais klasiskās dramaturģijas festivāls „ Ķiršu dārzs” (KKF)
Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Pamtdarbības Nr.2(KA 1) stratēģisko skolu sadarbības partneru projekts
Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Pamtdarbības Nr.2(KA 2) stratēģisko skolu sadarbības partneru projekts
United in Diversity (Nordplus junior 2014 programmas ievaros)

Uzsākta un turpinās projektu īstenošana

Latvijas-Krievijas pārrobežu projekts „Pasargāt, lai nepazaudētu - kultūras mantojuma saglabāšana”
Latvijas -Lietuvas-Balkrievijas pārrobežu projekts Museum Gateway
Projekts "Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra izveide Balvos"
Jaunatnes iniciatīvu centra izveide Balvu novadā

2015.gadā īstenoti 17 projekti un turpinās četri projekti, lai nodrošinātu kvalitatīvu izglītības un kultūras vides pieejamību, sekmētu uzņēmējdarbību.

2. Prioritāte - Veselīgs novads

Prioritātē noteikti šādi mērķi: sociālo un veselības pakalpojumu pieejamības nodrošināšana, sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamības nodrošināšana.

Prioritātes mērķu vidējā termiņa sasniedzamie rezultāti un rīcību rezultatīvie rādītāji:

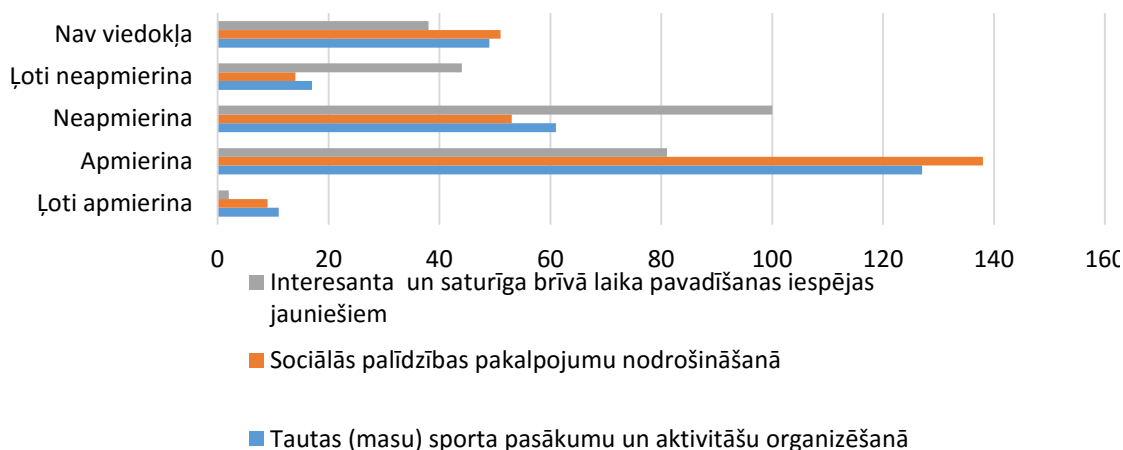
Prioritāte, mērķis	Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji					Datu ieguves avoti
		2012.g. un attīstības tendence	2013.g. un attīstības tendence	2014.g. un attīstības tendence	2015.g. un attīstības tendence	2017.g. un attīstības tendence	
(Pr.2.) VESELĪGS NOVADS							
<p>Prioritātes mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos un veselības pakalpojumus, kā arī veicināt veselīgu dzīves veidu attīstot sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem.</p>	<p>Iedzīvotāju skaits nesamazinās (2011. gada sākumā 15505 iedzīvotāji)</p>	<p>14 972 iedzīvotāji (2012. gada beigās)</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>14 606 iedzīvotāji (2013. gada beigās)</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>14 257 iedzīvotāji</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>13 894 iedzīvotāji</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>15 510 iedzīvotāji</p> <p style="text-align: center;">⇒</p>	PMLP
	<p>Iedzīvotājiem ir nodrošināti plaša spektra kvalitatīvi aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumi (2010. gada aptauja – nepieciešami aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamības uzlabojumi, īpaši jauniešiem)</p>	Nav datu	<p>39.4% no respondentiem pozitīvi vērtē atpūtas un sporta pasākumu pieejamību</p>	<p>56.2% no respondentiem apmierināti ar tautas (masu) sporta pasākumu pieejamību</p> <p style="text-align: center;">↑</p>	<p>55.5% no respondentiem apmierināti ar tautas (masu) sporta pasākumu pieejamību dzīvesvietā</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>Iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras un sporta jomu</p> <p style="text-align: center;">↑</p>	Aptauja
	<p>Iedzīvotājiem ir nodrošināti kvalitatīvi nepieciešami sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi (2010. gada aptauja – iedzīvotāju uzsver, ka nepieciešami uzlabojumi)</p>	Nav datu	<p>15.5% no respondentiem vispozitīvāk vērtē sociālo pakalpojumu pieejamību un veselības jomu</p>	<p>50.6% no respondentiem apmierināti ar sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes pieejamību dzīvesvietā</p> <p style="text-align: center;">↑</p>	<p>53.2% no respondentiem apmierināti ar sociālo pakalpojumu pieejamību un 49.4% ar veselības aprūpes pieejamību dzīvesvietā</p> <p style="text-align: center;">↑</p>	<p>Iedzīvotāju apmierinātība ar sociālo un veselības jomu</p> <p style="text-align: center;">↑</p>	Aptauja

Apzīmējumu skaidrojums:

↑	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu
↓	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu
→	Nav notikušas izmaiņas
↑	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu
↓	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

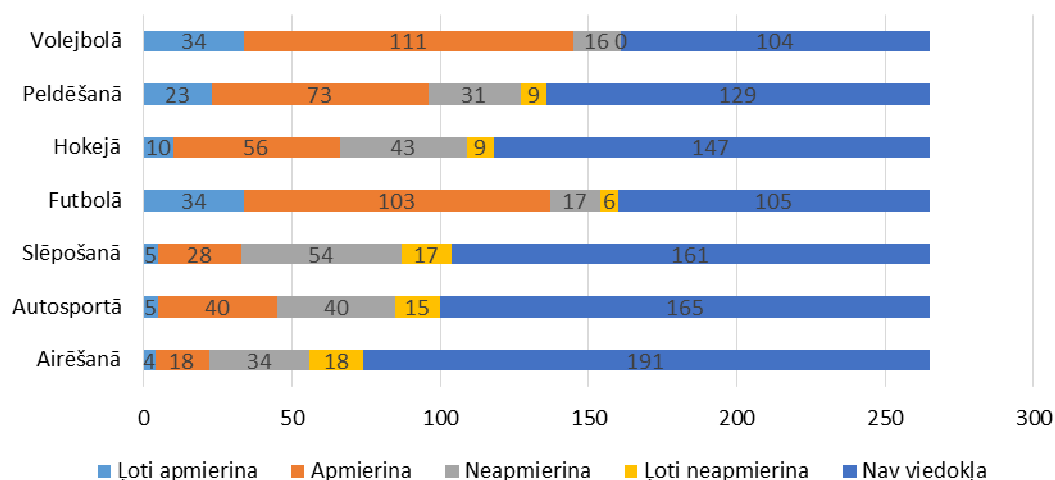
Prioritātes 2 mērķa īstenošanas rezultātīvo rādītāju attīstības tendences norāda, ka lai arī ar pakalpojumu (aktīvās atpūtas un sporta, sociālās un veselības sfēras) pieejamību iedzīvotāju apmierinātība pieaug, iedzīvotāju skaita sarukšanu tas nemazina, un iedzīvotāju skaita izmaiņas ar negatīvu tendenci konsekventi turpinās. Pašvaldības pasākumi iedzīvotāju dzīves vides un kvalitātes nodrošināšanai nespēj ietekmēt iedzīvotāju dabiskās un mehāniskās kustības rādītājus. Iedzīvotāju skaits novadā samazinās vidēji par 2.4% - 2.5% gadā.

7. Vai Jūs apmierina pašvaldības darbības kvalitāte atbalsta un pakalpojumu nodrošināšanā, t.sk. atpūtas, sporta un sociālo pakalpojumu jomā?

Aptaujas dalībnieku atbildes uz jautājumu par pakalpojumu kvalitāti (skat. grafisko attēlu 7. *Vai Jūs apmierina pašvaldības darbības kvalitāte atbalsta un pakalpojumu nodrošināšanā, t.sk. atpūtas, sporta un sociālo pakalpojumu jomā?*) norāda, ka 56% no respondentiem ļoti apmierina un apmierina sociālās palīdzības pakalpojumu kvalitāte un 52% tautas (masu) sporta pasākumu un aktivitāšu kvalitāte. Par interesanta un saturīga brīvā laika pavadīšanas pasākumiem jauniešiem iedzīvotāji atbildējuši neviennozīmīgi – 31% respondentu ar pasākumu kvalitāti ir apmierināti, bet negatīvs vērtējums ir 54% no aptaujātajiem.

6. Vai Jūs apmierina masu sporta pasākumu aktivitātes šādos sporta veidos?

Viens no aptaujas jautājumiem bija novērtēt sporta pasākumus noteiktos sporta veidos, jo 2014.gadā ievērojams respondentu skaits norādīja uz nepieciešamību dažādot sporta veidus, kuros norisinātos sporta un aktīvās atpūtas pasākumi (slēpošana, airēšana, autosports, volejbols un peldēšanas aktivitātes). 2015.gada aptaujas rezultāti liecina, ka atsevišķos sporta veidos ievērojams respondentu skaits nav varējuši paust savu viedokli. Tas varētu liecināt arī par neaktīvu darbību šajos sporta veidos vai informācijas trūkumu. Pozitīvs vērtējums ir masu sporta pasākumiem volejbolā, futbolā un peldēšanā. Izteikta neapmierinātība aktivitātēm airēšanā, slēpošanā, autosportā un hokejā (sīkāk skat. grafisko attēlu 6. *Vai Jūs apmierina masu sporta aktivitātes šādos sporta veidos?*).

Prioritātes 2 - **VESELĪGS NOVADS** – mērķu: nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos un veselības pakalpojumus, kā arī veicināt veselīgu dzīves veidu attīstot sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem, īstenošanas aktivitātes:

Īstenoti projekti

Healthy people for a prosperous Europe (Comenius)
Dienas centra pakalpojumu nodrošinājuma uzlabošana Balvu novada iedzīvotājiem
Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās

Uzsākta un turpinās projektu īstenošana

Profesionālā sociālā darba attīstība pašvaldībās
--

3. Prioritāte - Veselīga vide

Prioritātē 3 noteikti šādi mērķi: videi draudzīga saimnieciska darbība, lauku un pilsētas zaļo teritoriju sakopšana un izmantošana.

Prioritātes mērķu vidējā termiņa sasniedzamie rezultāti un rīcību rezultatīvie rādītāji:

Prioritāte , mērķis	Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji					Datu ieguves avoti
		2012.g. un attīstības tendence	2013.g. un attīstības tendence	2014.g. un attīstības tendence	2015.g. un attīstības tendence	2017.g. un attīstības tendence	
(Pr.3.) VESELĪGA VIDE							
Prioritātes mērķis ir novadā veidot veselīgu un kvalitatīvu dzīves vides telpu, nodrošināt dzīves kvalitāti.	Sakopta pilsētas un ciemu zaļā teritorija.	Sakopta pilsētas un ciemu zaļā teritorija.	Turpinās pilsētas un ciemu zaļo teritoriju labiekārtošana	Tiek uzturētas, sakoptas pilsētas un ciemu zaļās teritorijas. Iedzīvotāju aptaujā 8.3% respondentu uzskata, ka jāuzlabo apstādījumu, skvēru un parku sakopšana.	Turpinās labiekārtoti pilsētas parku un skvēru, ciemu zaļo teritoriju uzturēšana un labiekārtošana. Iedzīvotāju aptaujā 6.2% respondentu uzskata, ka jāuzlabo apstādījumu, skvēru un parku sakopšana.	Labiekārtoti pilsētas parki un skvēri	Novada dome, Iedzīvotāju aptauja
		↑	↑	⇒	↑	↑	
	Neizmantoto lauksaimniecības zemju platības samazinājums (2010. gadā neapstrādātā LIZ ir 6430 ha jeb 15%)	Neapstrādātā LIZ 5280 ha jeb 13%	Neapstrādātā LIZ 7385 ha jeb 18%	Neapstrādātā LIZ 8450 ha jeb 21%	Neapstrādātā LIZ 6430.94 ha jeb 15.6%	Vairāk kā 20% samazinājums	Latvijas lauku saimn. uzskaites tīkls
	↓	↑	↑	↓	↓		
Energoefektīva pašvaldības iestāžu ēkās (20% procenti ēku)	20% ēku	43% ēku	43% ēku	45% ēku	60% ēku	Novada dome	
	⇒	↑	⇒	↑	↑		

Lauksaimniecības un amatniecības sasaiste ar tūrismu (10 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem 2010. gadā)	13 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	16 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	17 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	28 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	20 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	IC
Sakārtota ceļu un ielu infrastruktūra	Tiek veikta ceļu un ielu infrastruktūra sakārtošana ↑	Turpinās ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana (pēc aptaujas rezultātiem viena no jomām ar vispozitīvākām pārmaiņām) ↑	Turpinās ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana ↑	Turpinās ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana. 2015. gadā rekonstruēts 1.2km ceļa posms ar melno segumu Balvu pagastā. ↑	Visi ciemu centri sasniedzami pa asfalta seguma ceļu. Pilsētas ielu kvalitāte ir apmierinoša (aptaujas rezultāti) ↑	Novada dome

Apzīmējumu skaidrojums:

Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu

Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu

Nav notikušas izmaiņas

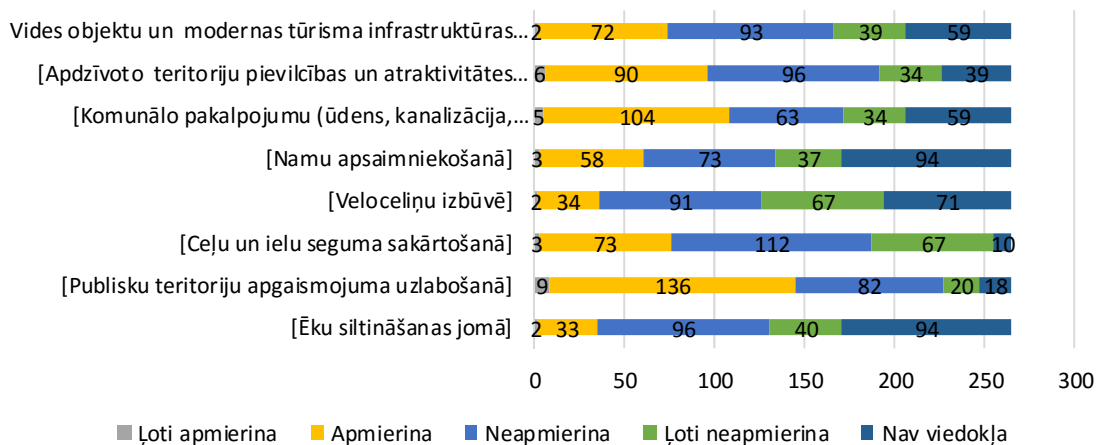
Pieaugums ar negatīvu vērtējumu

Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

Prioritātes 3 mērķu īstenošanai noteikti 5 rezultatīvie rādītāji. 2015.gadā sasniegti šādi pozitīvi rezultāti un uzlaboti rādītāji - ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošanā, pieaudzis tūrisma pakalpojumu piedāvātāju skaits, veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi pašvaldības ēkās, samazinājušās neizmantoto lauksaimniecības zemju platības, tiek uzkoptas un labiekārtotas zaļās teritorijas. 2015.gada aptaujā samazinājies to respondentu skaits, kas norādījuši uz apstādījumu paplašināšanas nepieciešamību, parku, skvēru sakopšanu, tas liecina par jomas sakārtotību.

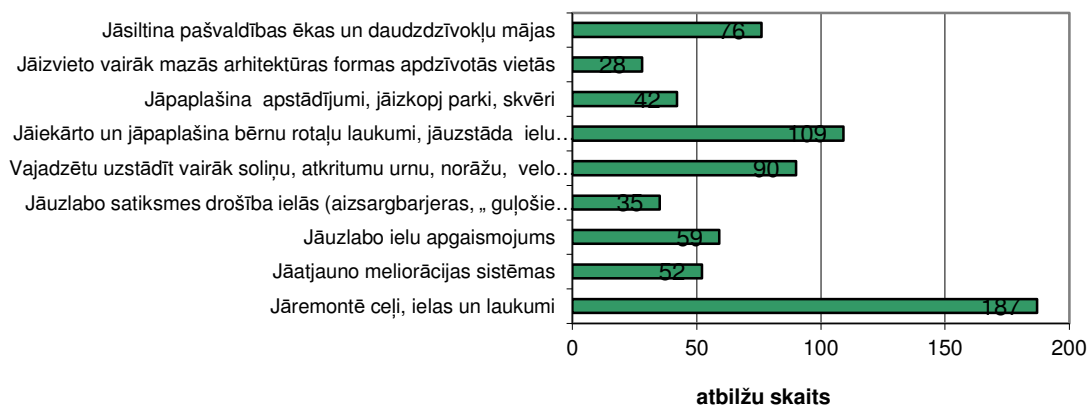
8. Vai Jūs apmierina pašvaldības darbības kvalitāte dzīves vides un infrastruktūras uzlabošanā?

Iedzīvotāji vispozitīvāk vērtē pašvaldības darbu publisko teritoriju apgaismojuma uzlabošanā (54.7% no respondentiem), komunālo pakalpojumu jomā (41.1% respondentu) un apdzīvoto teritoriju pievilcības un atraktivitātes palielināšanā (36.2%). Bet vairāk neapmierina pašvaldības darbības kvalitāte – ēku siltināšanas, veloceliņu izbūves un namu apsaimniekošanas jomās.

Jābilst, ka atbilžu struktūra pēc iedzīvotāju vērtējuma par nosauktajām darbības jomām kopumā ir šāda: apmierināti un ļoti apmierināti ar pašvaldības darbu dzīves vides un infrastruktūras uzlabošanā ir 30% no respondentiem, neapmierināti un ļoti neapmierināti- 49%, bet 21% no respondentiem nevarēja novērtēt pašvaldības aktivitātes. Salīdzinot ar 2014.gada aptaujas rezultātiem- samazinājies gan pozitīvo gan negatīvo vērtējumu īpatsvars, bet pieaudzis atbilžu skaits, kurās nav viedokļa par pašvaldības darbību attiecīgajās jomās (sīkāk skat. grafisko attēlu 8. *Vai Jūs apmierina pašvaldības darbības kvalitāte dzīves vides un infrastruktūras uzlabošanā?*). Var secināt, ka pašvaldības darbs nosauktajās aktivitātēs nav bijis tik intensīvs kā iepriekšējā pārskata posmā.

9. Kādi infrastruktūras uzlabojumi būtu jāveic Jūsu pilsētā/pagastā?

Kādus infrastruktūras uzlabojumus vēlētos novadā aptaujas dalībnieki? No saņemtajām atbildēm jāsecina, ka īpaši izdalītas divas aktivitātes- ceļu, ielu un laukumu remonts (28% no visām atbildēm) un bērnu rotaļu laukumu iekārtošana un paplašināšana, ielu trenāžieru uzstādīšana publiski pieejamās vietās (16% no visām atbildēm). Respondenti norādījuši arī uz soliņu, atkritumu urnu, norāžu, velo novietņu un citu labiekārtošanas uzstādīšanas nepieciešamību, kā arī pašvaldības ēku un daudzdzīvokļu māju siltināšanas vajadzību (sīkāk skat. grafisko attēlu 9. *Kādi infrastruktūras uzlabojumi būtu jāveic Jūsu pilsētā/pagastā?*). Arī atbildes uz pārējiem jautājumiem liecina, ka darbs šajās jomās jāturpina.

Prioritātes 3 - **VESELĪGA VIDE** – mērķu: novadā veidot veselīgu un kvalitatīvu dzīves vides telpu, nodrošināt dzīves kvalitāti aktivitātes.

Īstenoti projekti

Publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūras uzlabošana Balvu novadā, II kārtā
Ūdenssaimniecība Kubulu pagasta Kurnas ciemā
Balvu novada Bērzpils ciema ūdenssaimniecības sakārtošana
Brīvības ielas posma rekonstrukcija no Balvu pilsētas administratīvās robežas līdz Šķērsielai pie parka
Zivju resursu palielināšana Pērkonu ezerā
Zivju resursu palielināšana Balvu ezerā
Zivju resursu aizsardzība Balvu novada ezeros
Zivju resursu aizsardzības pasākumu uzlabošana Balvu novadā
Tūrisma infrastruktūras attīstība Balvu novadā
New Flavour of Your Life: Promoting Active Citizenship and Health Awareness through Gardening in Towns and Cities

Uzsākta un turpinās projektu īstenošana

Balvu ūdenssaimniecības attīstība III. Kārta

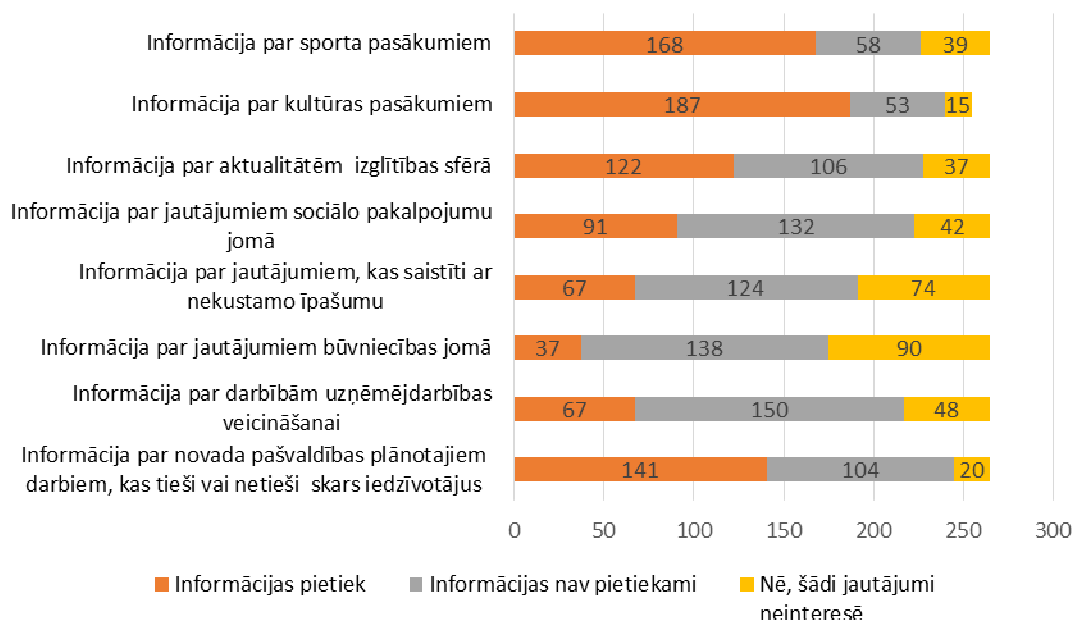
2015.gadā īstenoti desmit projekti vides aizsardzībā, kā arī teritoriju labiekārtošanas jomā, vides objektu izveidē. Turpinās uzsāktais projekts ūdenssaimniecības sakārtošanā Balvu pilsētā.

Informācija, kas tiek iegūta veicot iedzīvotāju aptauju, sniedz izpratni par pašvaldības darbības efektivitāti un norāda uz aktivitātēm, kas jāpilnveido un jāpaplašina.

Tāpat respondenti atbildējuši uz jautājumiem par iedzīvotājiem nepieciešamo pašvaldības informāciju, tās ieguves veidiem, dzīves apstākļu izmaiņām.

Ievērojams respondentu skaits (41%) , kas savu informētību par pašvaldības iecerēm un aktualitātēm vērtē kā pietiekamu un 41% ir norādījuši, ka informācijas nepietiek, bet 17% no respondentiem īpaši neinteresējas par pašvaldības aktualitātēm. Veicot detalizētu atbilžu analīzi jāsecina, ka visvairāk iedzīvotāji ir informēti par sporta un kultūras pasākumiem. Tāpat iedzīvotāji ir informēti par pašvaldības aktivitātēm, kas skar indivīdu tieši. Respondenti norādījuši uz nepietiekamu informāciju par darbībām uzņēmējdarbības veicināšanai, par jautājumiem, kas skar būvniecības un nekustamā īpašuma jomas, kā arī jautājumiem sociālo pakalpojumu jomā (sīkāk skat. grafisko attēlu 13. *Vai Jums ir pietiekoši daudz šādas informācijas?*).

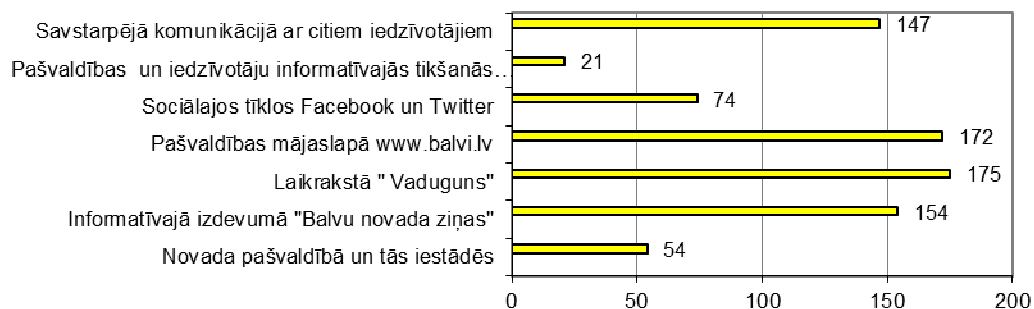
13. Vai Jums ir pietiekoši daudz šādas informācijas?

Jautājot, kur iedzīvotāji iegūst pilnīgāko informāciju par aktualitātēm pašvaldības darbā, lielākajā atbilžu daļā norādīts drukātais izdevums laikraksts “Vaduguns” (22.0% no kopējā atbilžu skaita) un pašvaldības mājaslapa www.balvi.lv (21.6% no kopskaita).

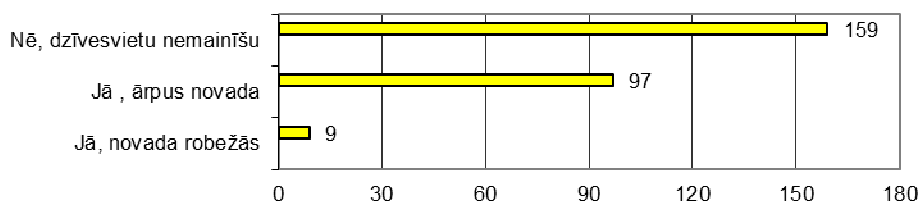
19.3% atbildēs norādīts, ka pilnīgāko informāciju gūst drukātajā izdevumā „Novada ziņas” un 18.4% - savstarpējā komunikācijā. Tikai nelielā atbilžu skaitā atzīmētas pašvaldības un iedzīvotāju informatīvās tikšanās un pašvaldība, tās iestādes (sīkāk skat. grafisko attēlu 14. Kur Jūs iegūstat pilnīgāko informāciju par aktualitātēm pašvaldības darbā?).

14. Kur Jūs iegūstat pilnīgāko informāciju par aktualitātēm pašvaldības darbā?

Lielākais vairums respondentu (60%), atbildot uz jautājumu par iespējamo dzīvesvietas maiņu tuvākajos gados, snieguši noliedzošu atbildi. Iespējamo dzīvesvietas maiņu ārpus novada apsvēruši 30% iedzīvotāju (skat. grafisko attēlu 12. Vai apsverat dzīvesvietas maiņu tuvākajos gados?). 3% aptaujas dalībnieku ir apsvēruši dzīves vietas maiņu novada robežās. Salīdzinot atbilžu dinamiku ar 2014.gadu, samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri atbildējuši noliedzoši par iespējamo dzīvesvietas maiņu un pieaudzis atbilžu skaits, kurās norādīta iespējamā dzīvesvietas maiņa ārpus novada.

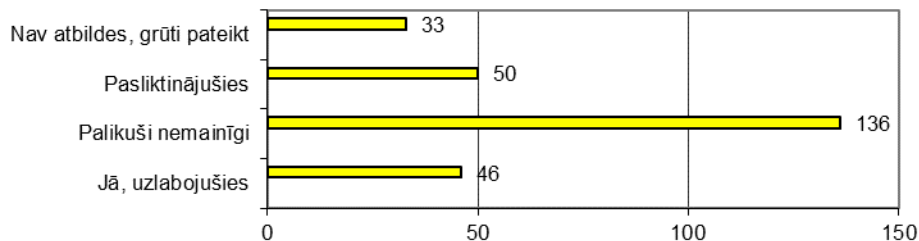
12. Vai apsverat dzīvesvietas maiņu tuvākajos gados?

Sniedzot atbildes uz jautājumu par dzīves apstākļu uzlabojumiem pēdējā gada laikā, 51.3% respondentu norādījuši, ka tie palikuši nemainīgi un 12.5% nevarēja noteikt kā mainījušies viņu dzīves apstākļi. 17.4% no iedzīvotājiem, kas piedalījās aptaujā, atbildējuši, ka viņu dzīves līmenis uzlabojies, bet norādījuši uz dzīves apstākļu pasliktināšanos 18.9% respondentu (sīkāk skat. grafisko attēlu 11. Vai Jūsu dzīves apstākļi ir uzlabojušies pēdējā gada laikā?). Salīdzinot respondentu atbildes ar 2014.gada aptaujas rezultātiem, jāsecina, ka, pieaudzis iedzīvotāju skaits, kas uzskata, ka dzīves apstākļi nav

mainījušies un vai arī nav varējuši noteikt savas dzīves apstākļu izmaiņas. Pozitīvas dinamikas respondentu vērtējumā par dzīves apstākļu uzlabojumiem nav.

11.Vai Jūsu dzīves apstākļi ir uzlabojušies pēdējā gada laikā?

Balvu novada ilgspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam īstenošanas rezultāti

Ilgspējīgas attīstības stratēģijas ieviešanai noteikti uzraudzības rādītāji, lai novērtētu stratēģisko mērķu īstenošanas progresu un novada teritorijas attīstību.

Analizējot rezultatīvos rādītājus, jāsecina, ka būtiskākais rādītājs - iedzīvotāju skaits – samazinās un 2015.gada beigās tas ir noslīdējis zem 14 tūkstošiem. Trīs gadu laikā novada iedzīvotāju skaits samazinājies par vairāk kā 1300 personām.

Balvu novada ilgspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam ilgtermiņa uzraudzības pamatrādītāji.

Mērķis	Rādītājs	Vērtība	2013.g. un attīstības tendence	2014.g. un attīstības tendence	2015.g. un attīstības tendence	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts	Avots
Apturēt iedzīvotāju skaita straujo sarukšanu	Iedzīvotāju skaits	14 972 (2013.gada 1.janvāris)	14 606	14 257	13 894	Stabils	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
	Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	-139 (2012.gads)	-181	-161	(CSP datus par 2015.gadu publicēs 08.06.2016.)	Samazinās negatīvais saldo	Centrālā statistikas pārvalde

Paaugstināt nodarbinātības iespējas	Ekonomiski aktīvo tirgus sektora vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	79	79	81	(CSP datus par 2015.gadu publicēs 2016.gada 4.ceturksnī)	Pieaug	Valsts reģionālās attīstības aģentūra, Centrālā statistikas pārvalde
	Bezdarbības līmenis %	17,6% (2013.gada marts)	16,6%	15,20%	14,9%	Samazinās	Nodarbinātības valsts aģentūra
	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju, EUR	286 (2012.gads)	312	337	356	Pieaug	Balvu novada pašvaldība
	Teritorijas attīstības indekss	-0.591 (82.vieta, 2012.gads)	-0.821 (91.vieta par 2013.gadu)	-0.864 (93.vieta par 2014.gadu)	(Rādītāji par 2015.gadu uz ziņojuma sagatavošanas laiku nav publicēti)	Pieaug	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
	Izglītības iestāžu audzēkņu skaits uz 1000 iedzīvotājiem vecumā līdz 62 gadiem (līdz pensijas vecumam)	190 (2013.gada septembris)	207	205	216	Pieaug	Balvu novada pašvaldība
Uzlabot pašvaldības, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbību	Sadarbības projektu skaits	-	5	8	5	Pieaug	Balvu novada pašvaldība
	Novada deputātu, administrācijas un sabiedrības kopīgu pasākumu skaits	-	2	2	-	Pieaug	Balvu novada pašvaldība
Ilgspējīgi apsaimniekot dabas	Apstrādātais lauksaimniecības	67,2%	81,7%	79,4%	84,4%	Pieaug	Lauku atbalsta dienests,

resursus	ecībā izmantoja mās zemes īpatsvars	(2013.gada oktobris)					Balvu novada pašvaldība
----------	--	-------------------------	--	--	--	--	-------------------------------

2015.gadā pozitīvi izaugsmes pamatrādītāji ir dabas resursu ilgtspējīgā apsaimniekošanā- pieaug apstrādātās lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpatsvars, nodarbinātības iespēju paaugstināšanā- samazinās bezdarba līmenis, pieaug iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz 1 novada iedzīvotāju, pieaug izglītības iestāžu audzēkņu skaits attiecībā 1000 iedzīvotājiem darbaspējīgā vecumā, ekonomisko aktīvo tirkus sektora vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem. Pašvaldības, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbības rādītāju izaugsme 2015.gadā nav notikusi. Arī stratēģiskā mērķa Apturēt iedzīvotāju skaita straujo sarukšanu – rādītājiem ir negatīva dinamika, neskatoties uz pašvaldības darbības rezultātiem bezdarba samazināšanā, infrastruktūras sakārtošanā un izglītības pieejamībā, kultūras, sporta un sociālo pakalpojumu nodrošināšanā. Dzimušo bērnu skaits nenodrošina iedzīvotāju pieaugumu, jo augstās mirstības un negatīvās migrācijas rādītāji ir augstāki.

Secinājumi

Balvu novada attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ziņojums sniedz informatīvu un analītisku informāciju.

2015.gadā Balvu novada attīstības programmā 2011.-2017.gadam noteikto rīcību aktivitātes uzsāktas, ņemot vērā pašvaldības budžeta iespējas, Eiropas Savienības fondu un programmu un citu ārvalstu finanšu resursu pieejamību.

Balstoties uz 2014.-2020.gada plānošanas perioda Eiropas Savienības fondu prognozēto pieejamību, aktualizētajā investīciju programmā 2014.-2017.gadam, iekļautas projektu aktivitātes, kas balstās uz darbības programmas „Nodarbinātība un izaugsme” un Latvijas lauku attīstības programmas 2014.-2020. definētajām prioritātēm. Pamatojoties uz tām aktualizētajā Investīciju programmā iekļautas projektu aktivitātes, kas atbilst arī novada prioritārajiem mērķiem.

Prioritātē 1- Veselīgi domājošs novads- noteiktas 70 aktivitātes. Līdz 2015.gadam nav uzsāktas darbības 10 aktivitātēs, t.sk. 2 projektos, kur īstenošanas termiņi ir no 2016.gada.

Prioritātē 2- Veselīgs novads- noteiktas 36 aktivitātes. Līdz 2015.gadam nav uzsāktas darbības 13 aktivitātēs, t.sk. 6 projektos, kur īstenošanas termiņi ir no 2016.gada.

Prioritātē 3- Veselīga vide- noteiktas 67 aktivitātes. Līdz 2015.gadam nav uzsāktas darbības 16 aktivitātēs, t.sk. 10 projektos, kur īstenošanas termiņi ir no 2016.gada.

Rīcību plāna, t.sk. Investīciju programmas aktivitātēm, jāsasauca ar pašvaldības budžeta pasākumiem, tādā veidā nodrošinot Attīstības programmā paredzēto pasākumu norisi izvirzīto mērķu sasniegšanā, taču papildus ir veicama arī sasaistes procesa nodrošināšanas pilnveidošana.

Lai gan infrastruktūras jomā pēdējos gados ir veikti ievērojami ieguldījumi pamatpakalpojumu infrastruktūrā un dzīves vides kvalitātes uzlabošanā, taču joprojām tie

nav pietiekami, tāpēc nepieciešams turpināt darbu pie pašvaldības sabiedrisko ēku sakārtošanas, daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku atjaunošanas un energoefektivitātes uzlabošanas aktivizācijas, ceļu un ielu tīklu uzlabošanas, komunālo pakalpojumu uzlabošanas un paplašināšanas. Galvenais iemesls, kāpēc nav veiktas visas plānotās projektu aktivitātes, ir valsts un Eiropas Savienības atbalsta programmu trūkums. 2015.gadā joprojām norisinājās jaunā Eiropas Savienības fondu plānošanas perioda 2014-2020 normatīvo aktu bāzes sagatavošanas periods - izstrādes procesā bija plānošanas dokumenti, ministru kabineta noteikumi, pārrobežu sadarbības projektu programmas u.c. veida dokumenti, kas nosaka, reglamentē projektu aktivitātes.

Novada attīstības programmā un ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktie uzraudzības rezultatīvie rādītāji, kas raksturo mērķu un prioritāšu sasniegšanai veikto darbību efektivitāti un palīdz novērtēt procesa virzību. Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji norāda uz neviennozīmīgi vērtējamu novada attīstību, jo galvenais rādītājs- iedzīvotāju skaits – pastāvīgi samazinās. Tas norāda, ka vidēja termiņa rezultāts nebūs sasniegts un stratēģiskā mērķa izpilde apdraudēta.

Aptaujas rezultātā iegūta informācija, kas liecina, ka, lai gan uzlabojas novada vispārējie ekonomiskie rādītāji – samazinās bezdarbs, pieaug darba alga, ir pieejami kvalitatīvi pakalpojumi, uzlabota infrastruktūra, tomēr ievērojama iedzīvotāju daļa vērtē savus dzīves apstākļus bez izmaiņām, vai tie ir pasliktinājušies. Pieaug demogrāfiskā slodze.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti norāda, ka nepieciešams pilnveidot uzņēmējdarbības atbalsta instrumentus un nodarbinātības veicināšanas aktivitātes, jāuzlabo darba kvalitāte jauniešu brīvā laika saturīgai pavadīšanai, jāuzlabo iedzīvotāju dzīves vide.

Rīcības rādītāju izauksme, bet novada teritorijas sociālekonomiskā iztukšošanās liecina par sistēmisku reģionālas politikas problēmu, kuru pašvaldība nevar novērst.

Pielikumā:

Balvu novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam Investīciju programmas 2014.-2017.gadam izpilde 2015.gadā.

Balvu novada iedzīvotāju aptaujas anketu par pašvaldības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti novadā apkopojums.

Ziņojumu sagatavoja
Balvu novada pašvaldības
Finanšu un attīstības
nodaļas plānotāja
V.Vancāne